

עפ"ג 65813-11-24 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט העליון

עפ"ג 65813-11-24 עפ"ג 707-01-25

לפני:

כבוד השופטת דפנה ברק-ארז
כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופט אלכס שטיין

מדינת ישראל

המערערת בעפ"ג
65813-11-24
והמשיבה בעפ"ג
707-01-25:
נגד

פלוני

המשיב בעפ"ג
65813-11-24
והמערער בעפ"ג
707-01-25

ערעור וערעור שכנגד על גזר הדין של בית
המשפט המחוזי תל אביב-יפו (השופט ב' שגיא)
אשר ניתן ביום 14.10.2024 בתפ"כ
55674-03-23
כ"ו בניסן התשפ"ה (24 באפריל 2025)

תאריך ישיבה:
בשם המערערת בעפ"ג
65813-11-24
והמשיבה בעפ"ג
707-01-25:
בשם המשיב בעפ"ג
65813-11-24
והמערער בעפ"ג
707-01-25

עו"ד עמית חדד; עו"ד אלי פרי

פסק-דין

השופט אלכס שטיין:

1. המדינה מערערת לפנינו על קולת העונש שהושת על המשיב בעפ"ג 65813-11-24 (להלן: המשיב) ביום 14.10.2024 על ידי בית המשפט המחוזי תל אביב-יפו (השופט ב' שגיא) במסגרתו של תפ"כ 55674-03-23, תיק אליו צורף תפ"ח (מחוזי חיפה) 60882-01-23 (להלן: תיק הצירוף). בגדרם של תיקים אלה הורשע המשיב, על יסוד הודאתו - שנמסרה במסגרת הסדר טיעון ללא הסכמה עונשית, פועל יוצא של הליך גישור - בסחיטה באיומים בצוותא חדא, עבירה לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק), בצירוף סעיף 29 לחוק (להלן: עבירת הסחיטה); במתן שירותי אשראי ללא רישיון, עבירה לפי סעיפים 12(א) ו-94(א)(1) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016; וכן בהשמטת הכנסה מתוך דו"ח מס ובשימוש במרמה, עורמה ותחבולה, עבירה לפי סעיפים 220(1) ו-220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: העבירות הכלכליות). בגין כל העבירות כאמור, השית בית המשפט המחוזי על המשיב 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל שיחושבו החל מיום מעצרו בתיק הצירוף; וכן עונשים נלווים בדמותם של מאסרים מותנים וקנס כספי בסך של 25,000 ש"ח, לצד חילוט של 3,500,000 ש"ח (במשותף עם נאשם אחר בפרשה), העברת 100,000 ש"ח לרשות מס הכנסה כחלק מהסרת המחדל שבאי-תשלום מס אמת, וחיוב לפצות את נפגע העבירה - שיזוהה להלן כ-א' - בסך של 4,000 ש"ח.

2. המדינה סבורה כי עונשים אלו רחוקים מלהלום את חומרת מעשיו של המשיב ובפרט את מדיניות הענישה הנקוטה בידינו ביחס לעבירות סחיטה - זאת, לנוכח תופעה של סחיטת דמי חסות שפשתה בחברה הערבית והיתה למכת מדינה.

3. המשיב אף הוא ערער על גזר הדין, אולם, כפי שמצוין להלן, חזר בו מערעורו.

4. במוקד ענייננו עומד הנסחט - המכונה א' - ומעשיהם של המשיב ושותפיו ביחס אליו. אותו א' נסחט על ידי גורמים עברייניים שונים, שגבו ממנו דמי חסות, וביקש להחליף את נותני החסות במשיב ואנשיו. לשם כך, הוא יצר קשר עם המשיב ואנשיו ואלה הסכימו להעניק לו את חסותם - כעבריינים שבכוחם להרתיע עבריינים אחרים - תמורת סכום של 200,000 ש"ח. לאחר מכן, נסחט א' על ידי המשיב ושותפיו ובמסגרת זו (שאותה מותר לתאר כ-refinancing של העולם התחתון) העביר להם כ-2,500,000 ש"ח, הכנסה שמן הסתם לא דווחה לשלטונות המס.

5. לצד זאת, בשנים 2018-2021, ניהל המשיב, יחד עם שותף, וללא רישיון, עסק של מתן שירותי אשראי (להלן: הנש"פ). מחזור הכספים התלת-שנתי שניהל הנש"פ היה דמיוני: למעלה מ-635,000,000 ש"ח.

6. כמו כן, הורשע המשיב, במסגרתו של תיק הצירוף, בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בצוותא חדא, עבירה לפי סעיפים 333 ו-335 לחוק העונשין בצירוף סעיף 29 לחוק. במוקדה של הרשעה זו עמד אירוע חמור שאירע ביום 30.11.2022 במסעדה בכפר יאסיף: במהלכו של אירוע זה, אחז המשיב את קורבן העבירה, שישב על כיסא, בצווארו ובכתפיו, כאשר שותפיו הכו את אותו קורבן מכות קשות, ואף

דקרוהו באמצעות סכין.

7. על-פניו, עונש המאסר שהושת על המשיב אכן אינו הולם את חומרת מעשיו וסוטה מרמת הענישה המקובלת ביחס לעבירות שבהן עסקין. עונשים כדוגמתו מתוארים בעולם המשפט האמריקני כ-slap on the wrist, שכן, כפי שהזדמן לי להסביר ביחס לפרשה המקבילה למקרה שלפנינו:

"[...] ענישה כאמור צריכה להעביר מסר חד וברור לציבור, כי הסוחטים באיומים ישלמו על מעשיהם בדרך של שלילת חירותם לתקופה ארוכה - זאת, לא רק מטעמי הלימה והרתעת הרבים, אלא גם כדי לעודד את קורבנות הסחיטה לשבור את "קשר השתיקה" שנכפה עליהם ולפנות, מבלי להסס, לרשויות אכיפת החוק על-מנת לשים קץ לסחיטה בה הם נתונים [...] (ראו: ע"פ 4416/23 מהרי נ' מדינת ישראל, פסקה 22 לפסק דיני והאסמכתאות שם (4.10.2023); כמו כן ראו: ע"פ 3770/24 מדינת ישראל נ' מחאמיד, פסקה 16 לפסק דיני (20.6.2024); וע"פ 6264/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (4.2.2024))."

ראו: עפ"ג 15768-09-24 מדינת ישראל נ' ערטול, פסקה 5 (13.11.2024) (להלן: עניין ערטול).

8. לצד זאת, לא ניתן להתעלם מהעובדה שבתיק דנן - וזהו הכרח בל יגונה - נוהל הליך גישור פלילי מורכב שהוביל להסדר טיעון. מהלך זה הביא לתיקונים משמעותיים בכתב האישום שבו הודה המשיב (יחד עם יתר הנאשמים בתיק). הגישור אף הביא למחיקת העבירות אשר יוחסו למשיב מכוח חוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003 - מהלך שהעביר את הסמכות לדון בתיק (לצד תיק הצירוף) ממותב תלתא לדן יחיד. זאת ועוד: הסדר הטיעון קבע כי גזר הדין יינתן על ידי המגשר עצמו, השופט שגיא - וגם לכך יש משמעות לא מבוטלת.

9. במצב מסוג זה, ובפרט ב"מגה תיקים" אשר מעלים בפנינו בעיות לא פשוטות של דיון במעצרים על רקע של הימשכות ההליכים (ראו, למשל: ע"פ 26262-04-25 מדינת ישראל נ' הרוש, פסקאות 17-12 (24.4.2025)) וכן מורכבות ראייתית, אין מנוס לעיתים ממתן הקלה עונשית בעקבות הגישור שהסתיים בהסדר טיעון. מסיבה זו, כפי שהדגשתי וצינתי בעניין ערטול:

"הסדר טיעון המתגבש במסגרתם של הליכי גישור משקלל בתוכו, לרוב, את סיכויי הזיכוי וההרשעה ואת הקשיים הראייתיים אשר עשויים להתעורר במשפטו של הנאשם [...]. בנסיבות אלה, גם כאשר העונשים שהוטלו על המשיבים, בעקבות הרשעתם כתוצאה מהליכי הגישור, נוטים לקולא במידה ניכרת, ואפילו במידה ניכרת מאד, מן הדין הוא להימנע מהתערבות בגזר הדין או, למצער, למתנה עד מאד. אם לא נעשה כן, נמצא את עצמנו פוגעים במוסד הגישור הפלילי ומוותרים על יתרונותיו - ויתור שמערכת המשפט העמוסה כמו שלנו אינה יכולה להרשות לעצמה." (ראו: עניין ערטול, בפס' 6 (אסמכתאות הוסרו - א.ש.)).

10. הנחיה כללית זו נכונה במיוחד כאשר השופט שנתן את גזר הדין הוא אותו שופט שניהל את הליכי הגישור - כפי שקרה בעניין ערטול ובמקרה שלפנינו.

11. מטעמים אלו, ואחרי שהערכנו כי עונש המאסר שהושת על המשיב רחוק מלמצות עמו את הדין, בהיבט של הלימה והרתעה כאחד - זאת, אף בהתחשב בהנחיה האמורה וכן בכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין - הצענו לבעלי הדין לנסות ולהגיע להסכמה באשר להחמרה הראויה בעונש זה במסגרת הערעור דנן. זאת, תוך שימת לב לחומרתן של עבירת הסחיטה ושל עבירות האלימות בהן הורשע המשיב, וכן בשים לב לכך שעל המשיב נגזרו עונשים מוחשיים בגין העבירות הכלכליות. בעלי הדין לקחו פסק-זמן ואחריו הודיעו, בנפרד, כי אין ביניהם הסכמה בעניין ההחמרה הראויה וכי הפערים שנתגלעו בעניין זה אינם ניתנים לגישור (תרתי משמע!).

12. יחד עם כך, באי-כוח המשיב, עוה"ד ע' חדד וא' פרי, הודיעו כי מרשם מסכים לכך שמאסרו יוארך בשנה וכי ייגזרו עליו 60 חודשי מאסר לריצוי בפועל. יצוין כי הודעה זו מהווה חזרה מהערעור על גזר הדין שהגיש המשיב, שממילא נדון לדחייה. ערעור זה נמחק אפוא כאמור.

13. לא בלי התלבטות, סבורני כי ההסכמה שניתנה על ידי המשיב היא מסוג ההסכמות שעלינו לעודד, תוך שתשומת הלב ניתנת גם לעונשים שהושתו בעניין ערטול וכן למדיניות הנוהגת לפיה בית משפט זה אינו ממצה את מלוא חומר הדין במסגרתו של ערעור המדינה על העונש. זאת, למרות היותי סבור כי במקרה הרגיל הייתה קיימת הצדקה להחמיר את עונשו של המשיב אף מעבר לכך.

14. על יסוד מכלול הנתונים שנפרשו לפנינו בערעור זה, הנני מציע אפוא לחברותי כי נקבל את ערעור המדינה ונעמיד את עונש המאסר שיהא על המשיב לרצות בין כותלי הכלא על 66 חודשים וכי יתר רכיבי גזר הדין קמא יישארו בעינם.

אלכס שטיין
שופט

השופטת דפנה ברק-ארז:

אני מסכימה.

דפנה ברק-ארז
שופטת

השופטת יעל וילנר:

אני מסכימה.

יעל וילנר
שופטת

ניתן היום, ט' סיוון תשפ"ה (05 יוני 2025).

אלכס שטיין
שופט

יעל וילנר
שופטת

דפנה ברק-ארז
שופטת